«Що є Любов?» чи вплив Алістера Кровлі на діплор The Elder Scrolls

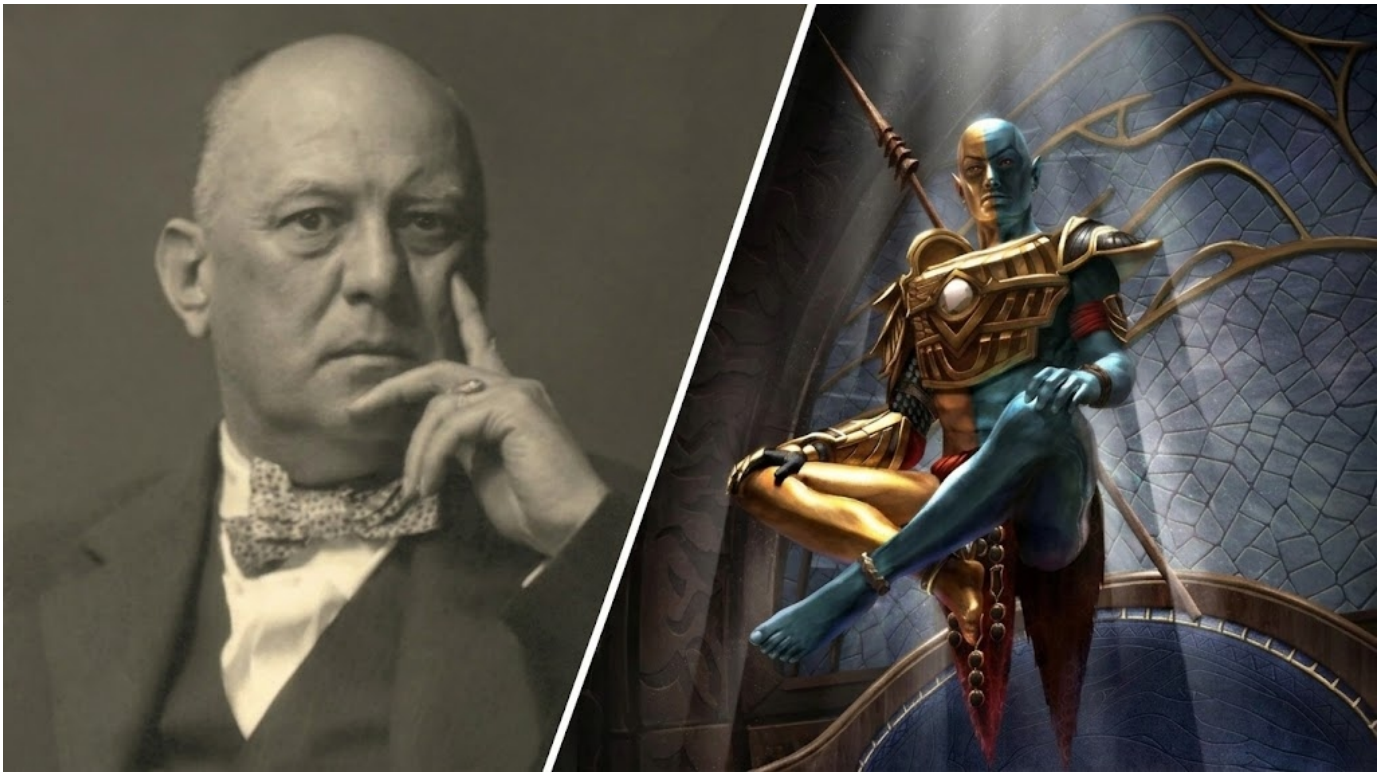

Це переклад есею What is Love? за авторством Rotten Deadite — автора проєкту The New Whirling School, лорознавця, який відомий своїм глибоким дослідженням «36 уроків Вівека» та прихованих сенсів цього химерного тексту.

У «36 уроках Вівека» Вівек чимало уваги приділяє тому, щоб переконати читача, наскільки важливо «пізнати Любов» і «практикувати» її. Та майже відразу стає зрозуміло, що поняття Любові у Вівека суттєво відрізняється від традиційного сучасного західного уявлення про неї.

Довго шукати не довелося — Вівекова «Любов» багато в чому нагадує «Любов» Алістера Кровлі, яку той визначав як будь-яку дію або рух, що відбувається чи переживається згідно з ***Волею***.

Любов підпорядкована Волі

Щоб пояснити, що таке Любов, спершу доведеться поговорити про Кровлієве поняття ***Волі***.

Це поняття не є винятково кровліанським винаходом у межах Телеми — його системи духовної філософії, — адже воно зрідка згадується і в «36 уроках», ще від першої Проповіді:

> *«Бо лівою рукою я розчавив світ, — скаже він, — але у правиці моїй — те, як світ міг би перемогти мене. Любов підвладна лише моїй Волі».*

Телема не розрізняє індивіда й Бога: «Кожен чоловік і кожна жінка — зоря».

У «36 уроках» такого розрізнення також немає. Вівек, Сота Сіл, Альмалексія та Неревар — усі вони тісно пов'язані із символом ***Зорі***. У другій Проповіді Вівека описано як **зоре**подібного. У тридцять шостій Проповіді тих, хто поглянув на Аєм, приголомшують значення **Зір**. А Даґот Ур обіцяє принести Зорю, якою є він сам. У кожній людині міститься божественне, і «Уроки» дають підстави вважати, що в могутніх і богоподібних воно виявляється виразніше. Водночас очевидно, що «Уроки» закликають нас шукати власні Зорі, а це, своєю чергою, означає прагнути божественного, яке є в кожному з нас.

«Воля» — мабуть, найважливіше поняття телемічної думки, і, мабуть, найпростіше визначити її як призначення, властиве кожному індивідові. Отже, можна припустити, що людина, яка діє відповідно до своєї істинної Волі, діє божественним чином. Один із найвідоміших висловів Телеми звучить так:

> *«Чини, як ти Волієш – таким буде весь Закон».*

Ідеться не про «бажання». Телема не заохочує людей робити все, що їм заманеться. Навпаки, Воля є «досконалою в усіх відношеннях» лише тоді, коли вона не підпорядкована жодній меті й звільнена від жадоби результату. Волю слід здійснювати без раціонального обмірковування, адже це перешкоджає здійсненню Волі індивіда (а пам'ятаймо: кожен чоловік і кожна жінка — зоря). Волю слід здійснювати без прагнення досягти результату, адже таке прагнення затьмарює наше судження. Діяти відповідно до своєї Волі, а не всупереч їй, означає потребувати своєрідної порожнечі розуму, подібної до порожньої посудини в осерді обітниці мудрих.

Любов є істинною Любов'ю лише тоді, коли вона підпорядкована Волі. Воля — це Закон, а Любов — природа цієї Волі. Любов є засвоєнням досвіду, побічним продуктом Волі.

У «Уроках» дуже мало прикладів Любові, у яких її легко розпізнати, зате Кровлі наводить таких прикладів удосталь. Ідеться не про те, що більшість людей вважає емоційним проявом любові до іншої людини, добротою чи сентиментальністю. «Сама ненависть майже схожа на Любов», — пише Кровлі. Можливо, Любов найпростіше уявити як поєднання дзеркально відповідних понять Нуїт і Гадіта. Цими термінами Кровлі позначає неосяжне всеохопне буття (Нуїт) і нескінченно малу центральну точку всього сущого (Гадіт). Можливо, тут можна провести паралель з Ану та Падомаєм?

Отже, підсумуймо: Любов (коли вона підпорядкована Волі) — це засвоєння досвіду відповідно до внутрішньо притаманної індивідові божественної природи; це поступове єднання з власною Зорею.

Навіщо Любов?

А тепер трохи поміркуймо: навіщо потрібна Любов?

Любити в Мундусі означає діяти задля того, щоб стати божественним. Вівек живе не в нашому світі, де саме поняття божественного важко осягнути й іще важче чітко визначити. Пересічний персонаж світу The Elder Scrolls цілком може зустрітися віч-на-віч із божеством, хоча воно може поставати в багатьох різних формах. Та Вівек припускає, що кожен смертний може стати божественним, якщо лише діятиме відповідно до своєї істинної божественної

природи — своєї Волі.

В «Уроках» Вівек каже нам: «Любов підвладна лише моєї Волі». Та, гадаю, Вівек також переконаний — і, можливо, має рацію, — що його Воля є тією самою Волею, що й у кожного іншого смертного в його царині. Він знає метафізичну структуру всього сущого в усій її повноті, тож, можливо, має рацію. А можливо, він вважає, що існують спільні для всіх смертних події та заняття, через які кожен мусить пройти, перш ніж здобуде мудрість, щоб прагнути до власних Зір.

Раніше ми всі тлумачили вчинки Вівека в «Уроках» так, ніби за ними стояла прихована думка: «Це заради вашого ж блага». Гадаю, таке тлумачення спрощує концепцію Любові. Я маю вагомі підстави підозрювати, що Вівек прагнув підштовхнути все смертне буття до поступу — до Зірок, — навіть якби для цього довелося силоміць тягнути смертних за собою, попри їхній опір і крики.

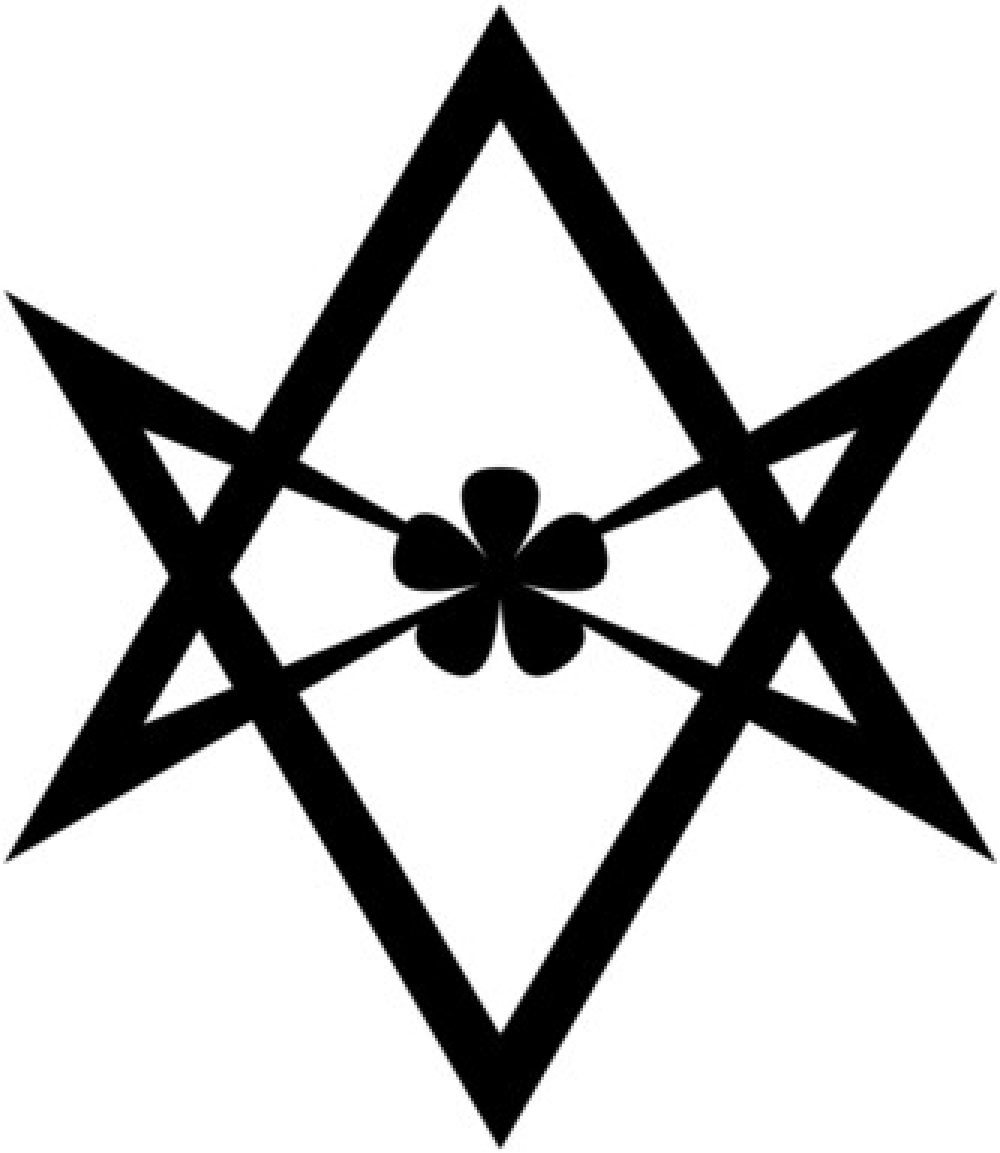

Оригінальна стаття: What is Love?

Переклад виконано спільнотою TES_UA